

Připomínky veřejného ochránce práv

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

S ohledem na dosavadní problematičnost ochrany práv spotřebitelů v důsledku stávající praxe sjednávání rozhodčích doložek ve spotřebitelských smlouvách předloženy návrh zákona obecně vítám.

Uplatňuji k němu následující konkrétní připomínky, z nichž pouze připomínky k bodům 1, 2 a 18 považuji za zásadní.

K bodu 1 (§ 2 odst. 1)

Přestože s ohledem na novelou zaváděné „ochranné mechanismy“ nezpochybňuji rozumnost úvah o možném rozšíření okruhu „arbitrabilních“ majetkových sporů, nejsem si s ohledem na text důvodové zprávy zcela jist tím, nakolik předkladatel zvážil veškeré dopady takové změny. Má přehled o všech případech, kdy právní úprava světuje rozhodování ve sporech správním orgánům, a nepochybuje tak o tom, že postačí vázat povinnost rozhodování podle hmotného práva (nemožnost jiné dohody) jen u spotřebitelských smluv?

V tomto ohledu odkazuji také na výsledky připomínkového řízení k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

K bodu 2 (§3 odst. 4) – nad rámec návrhu, ale v souvislosti s ním

Navrhuji doplnění informace o podmínkách zrušení rozhodčího nálezu soudem, či lépe, zakotvení takového poučení jako náležitosti samotného rozhodčího nálezu.

K bodu 7 (§ 8 odst. 3)

Samotná skutečnost, že rozhodce v posledních třech letech rozhodoval spor ve věci některé ze stran, domnívám se, nepředstavuje bez dalšího skutečnost zakládající důvodné pochybnosti o nepodjatosti rozhodce. Z důvodové zprávy dovozují, že předkladatel může na věc nahlížet jinak. Jakkoliv tedy na straně jedné vítám zakotvení povinnosti rozhodce informovat takto strany sporu, nejsem si jist tím, postačuje-li získaná informace (rozhodoval jsem/nerozhodoval v posledních třech letech) bez dalších podrobností k posouzení rizika podjatosti a tedy ke zvážení vhodnosti uplatnění námítky podjatosti (napadení samotného rozhodčího nálezu).

K bodu 17 (§ 34 odst. 3)

S ohledem na možné důsledky opakovaného rušení rozhodčích nálezů soudem považuji za nezbytné zajistit informovanost rozhodce o každém takovém rozhodnutí

soudu. Mám za to, že stávající právní úprava zatím neposkytuje jistotu, že se rozhodce vždy o zrušení nálezu dozví.

K bodu 18 [§ 35 odst. 1 písm. b)]

Není mi zcela zřejmý vztah mezi ustanovením § 35 odst. 1 písm. a) a b). Možnost podat návrh na zastavení nařízeného výkonu rozhodnutí totiž navržené ustanovení pro případ spotřebitelských sporů oproti „obecnému“ ustanovení § 35 odst. 1 písm. a) současně rozšiřuje [§ 31 písm. b) a c)] i zužuje [§ 35 písm. f)].

K bodu 19 (obecně)

Přestože o tom důvodová zpráva mlčí, předpokládám, snad správně, že na rozhodování ministerstva v záležitostech seznamu rozhodců plně dopadne správní řád.

K bodu 19 [§ 35b odst. 1 písm. e)]

Nejsem si zcela jist tím, chtěl-li předkladatel zakotvit speciální režim pro placení správního poplatku (či spíše důsledky nezaplacení) – činí z úhrady správního poplatku speciální podmínku pro zápis do seznamu. Každopádně navrhuji hovořit o „správním“ poplatku (doplnit tato slova ve druhém a třetím odstavci).

K bodu 19 [§ 35b odst. 2 písm. b)]

Mám za to, že v současnosti není namístě žádat na občanech České republiky předložení výpisu z evidence Rejstříku trestů – v těchto případech by si ministerstvo mělo výpis pro účely správního řízení samo vyžádat. Je možné, že text ustanovení míří pouze na „cizince“, v takovém případě však není úmysl předkladatele z navrhovaného textu příliš zřejmý a nekoresponduje s obsahem ustanovení § 4 odst. 4 návrhu zákona, které hovoří o „potvrzení o bezúhonnosti“ vydaném příslušným orgánem státu, jehož je rozhodce příslušníkem.

V Brně dne 24. ledna 2011

JUDr. Pavel Varvařovský
veřejný ochránce práv